

Landskap: SMÅLAND *Upptecknat av:* Henrik Svensson
Härad: Tunalän *Adress:*
Socken: Misterhult *Berättat av*
Uppteckningsår: *Född år* *i*

Uppteckningen rör

Kyrkegänge	1
Begravning	1
Hästsko över dörren betyder lycka	1
Oxsvans över trappan, botemedel mot maran	1
Havande kvinna får ej se yxa i stockända	1
Möta gumma på morgonen, otur liksom katt över vägen	2
Vårfrudagen och tranan	2
Dymmelonsdag	2
Väderleksmärken	2
Gå runn midsommarnatten	2
Julaftonsmorron	3
Gravgrönt	4

Henrik Svensson 1086. 1086
Misterhults
Tumäläus
Småland

1/

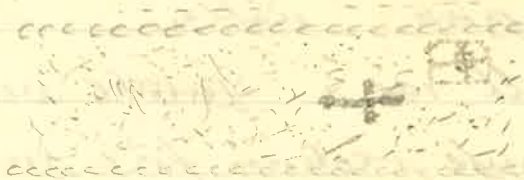
Folkseder från Misterhult socken

Krychgänge, begravning, vädyleksmärke, ärsyng

Krychgänge anordnas i blivande brudens hem

aftonen före andra lysningsdagen. Man drager fram en
ljörk, på denna sitter en spelman med fiol eller dragspel.
Kommer man med en tudelad ljörk anses det som en skynf.
Om de som det lysas för visar sig i dörren eller ett fönster,
drager man bort ljörken igen, i annat fall får den lig-
ga kvar på platsen. Skjutning förkommer också. I regel
trakteras man med haffe eller spe. Dans anordnas i de
flesta fall.

Vid begravning kläder man mest med bukhar,
grannar förkommer också men då med brutna toppar. På vägen
skär man hackat grannar, vägkanterna klädes med större
grannarhvirvar. Vid gårdar som ligga bredvid den väg, där
liktåg skall gå fram, kläder man för att hedra den döde.
Där klädes med grannar på samma sätt som vid begravning
gårdar. Riset utlägges ibland i form av gravar med kors
på, dessa lägges stundom mitt på vägen men ibland också
på vägen. Teckningen visar hur man i allmänhet brukar kläda.
Figurerna förkommer dock ej på en gång, utan endast en i
sänder.

Att ha en härteke över dörren anses föra lycka med
sig.

Över trappan mellan stallet och skullen skall hänga
en torvad oersvans. Detta är för att maran ej skall rida här-
samma. Hjälper det ej skall man horsa stäl över dörren.

Man får ej hugga en yxa i andan på en stock,
och låta den sitta kvar, om man befär att en kvinna som

(J.S)

är i velsignat tillstånd får se det. Skulle detta tilläven-
tyrs händer skall hon taga loss speen och hugga i den
så att den korsar det gamla hugget, och sprutta tre gånger
då förloras det sin verkan. Detta har jag själv blivit
varnad för av en gammal gubbe.

Om den förste man möter på morgon är en gumma
bli det otur, likaså om en katt eller chorre springer över
vägen. Sprutkar man tre gånger gör det inget.

Leder och sägner från års- och högtider.

Sådant vädret är nionde dagen efter jul, så-
dant skall det förbli i nio veckor.

Värfudagen då frökan är kommen säger hon:
"Tre träd på kvällen, och barnen vid ljus i sång.

Dymmelonsdag skall veden vara upphuggen,
annars kommer dymmeln i den, och då blir den seg och
svår att hugga. En gammal sed är att göra dymmel-
onsdagstknippen. Man gör en unghvass, raka och brödt-
spade, dessa sammanbindas med ett snöre. Knippan
fäster man sedan medels en böjd knäppnål på
ryggen på varandra. Detta bruk förekommer ännu.

En annan dag präst äter man ägg

Om det fryser natten mellan 6-7 april kommer
det att frysa i fyrtio nätter.

Lavren skall sä i fjunde veckan probatisen
skall sättas i femte veckan före midsommaren.

Midsommarnatten skall man gå runn. Då
skall man gå genom tre hyrskorvar, kl. 12 på natten
stannar man där ~~kvägar~~ korsar varandra. Då får man
se vad som kommer att hända inom sooken under
året. Både bröllopps- och begravningståg passera för-
bi, förutsatt att man varit alldeles tyst under natten.
En annan sed är att plocka önskeblomster. Då skall
man gå över sju gårdsgårdar och plocka en blom-

ma vid varje. Johannesblomman skall vara den första man plockar. När man kommer hem skall man lägga blommorna under huddén, då får man i drömmen se sin blivande maka eller make. Detta skall dock vara gjort före midnatt.

Julaftonsmorgon skall man gå upp kl. 3 och hugga julveden. Ett bruk som jag i ett fall sett förekommit. Under julhelgen får ej barnen gå till grannarna. Julaftonkvällen skall man sätta ut ett fat gröt i ladugården åt korsten. Husmodern skall gå och se till alla djuren. [Den som först kommer hem från kyrkan juldagen får först in sin stöld i byn. Därför anställde man förtiga häpphöringar. Detta bruk är numera bortlagt. Om koken skinner juldagen så lång tid som med ryttaren sätter sig på hästen bliver det ett gott år.] Julkvällen sätter man upp i fruktträd, i ^{mera sålignade} ~~enskilda~~ fall också juci ~~ett~~ stäng.

Henrik Svensson
Bostad Krogstorp
adr. Jämserum

Misterhult socken Kalmar län.

